

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 717

van **FREYA PERDAENS**

datum: 5 mei 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Recyclagesector - Batterijbranden

Ik verwijs naar mijn schriftelijke vraag nr. 1124 van 6 september 2022 over de batterijbranden binnen de recyclagesector. Gezien de datum van de vorige vraag, waren de cijfers van 2022 uiteraard nog niet volledig beschikbaar. Wat wel al duidelijk was, was dat het aantal incidenten bij recyclagebedrijven dan al een stuk hoger lag dan in 2020 en 2021: er werden in 2022 al tien incidenten geregistreerd, terwijl er dat in 2020 en 2021 nog respectievelijk één en twee waren.

1. Zijn de cijfers voor 2022 intussen volledig beschikbaar? Zo ja, hoeveel incidenten waren er bij de recyclagebedrijven in 2022? Kan het in alle gevallen bevestigd worden dat het over een batterijbrand ging?
2. In het antwoord op de vorige vraag was al duidelijk dat het een sterke stijging betrof.

Welke redenen kunnen daarvoor gegeven worden?

3. Op welke manier wordt getracht deze aantallen terug te dringen?
4. Hebben die incidenten voor schade gezorgd bij de bedrijven? Zo ja, hoe groot wordt die schade ingeschat?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 717 van 5 mei 2023

van **FREYA PERDAENS**

1. Het dataregistratiesysteem van de Afdeling Handhaving houdt geen gestructureerde data bij over batterijbranden. Wel wordt data van incidenten geregistreerd, waarbij uit het onderwerpveld kan afgeleid worden of het over een brand bij een recyclagebedrijf gaat (niet gespecificeerd of het om een batterijbrand gaat). In 2022 zijn 15 dergelijke incidenten geregistreerd in het informatiesysteem van de Afdeling Handhaving.
2. In het algemeen kunnen batterijbranden door verschillende redenen ontstaan. Bijvoorbeeld volgende situaties kunnen aanleiding geven tot thermische reactie: kortsluiting (veroorzaakt door extern materiaal dat de polen van dezelfde batterij of cel verbindt; dit zal enkel tot een incident leiden als de batterij nog geladen is), fysische schade (beschadiging van de batterijcasing of vervorming van de batterij) of schok, blootstelling aan hitte/extreme temperaturen of beschadigingen door verouderingen. Bepaalde batterijtypes kunnen zeer reactieve materialen bevatten, gecombineerd in een kleine ruimte, met ontvlambare elektrolyten. De reactieve materialen worden in de batterij van elkaar gescheiden door separatoren. Wanneer separatoren beschadigd worden, door bijvoorbeeld fysieke schade, schok of veroudering kan een keten van chemische reacties ontstaan die warmte produceren. Deze warmte kan de batterij verder beschadigen en kan in sommige situaties aanleiding geven tot brand.
3. Om het aantal incidenten ten gevolge van afgedankte batterijen te beperken, worden acties genomen op verschillende niveaus. De Vlaamse wetgeving (VLAREMA en milieubeleidsovereenkomst) verplicht producenten van batterijen en elektrische en elektronische apparaten om sensibiliseringscampagnes te voeren. Het beheersorganisme Bebat, dat de producenten van batterijen vertegenwoordigt, voorziet doorlopend sensibiliseringscampagnes voor burgers en bedrijven. De veilige inzameling van batterijen is hierbij een continu aandachtspunt (zie bijvoorbeeld: <https://www.bebat.be/nl/b2b/veiligheid-bij-inzamelen>).

Ook het beheersorganisme Febelauto, dat producenten van batterijen van hybride en elektrische voertuigen vertegenwoordigt, zet in op sensibilisering. Zo heeft Febelauto verschillende webinars gehouden over regelgeving en verantwoordelijkheden, veiligheid en risico, preventie en noodinterventies.

Er komen steeds meer nieuwe producten op de markt die lithiumbatterijen met hoge energiedensiteit bevatten en waar burgers de sorteerregels misschien nog niet even goed toepassen als in gekende toepassingen. Het verderzetten van specifieke sensibiliseringscampagnes is bijgevolg een belangrijke actie.

De Europese batterijenrichtlijn 2006/66 bepaalt dat fabrikanten apparaten zo moeten ontwerpen dat afgedankte batterijen gemakkelijk eruit kunnen gehaald worden. Apparaten met ingebouwde batterijen moeten vergezeld gaan van een gebruiksaanwijzing waaruit blijkt hoe de batterijen eruit gehaald kunnen worden, en welk type batterijen ingebouwd is. In verband met de uitneembaarheid van batterijen uit apparaten voorziet de huidige Europese richtlijn wel enkele uitzonderingen, bijvoorbeeld om redenen in verband met de veiligheid, data-integriteit en prestaties.

De Europese batterijenrichtlijn van 2006 is ondertussen herzien, en de publicatie van de nieuwe Europese verordening betreffende batterijen en afgedankte batterijen wordt midden 2023 verwacht. Deze verordening zal rekening houden met nieuwe evoluties, zoals het steeds toenemende gebruik van batterijen, en het op de markt komen van nieuwe types batterijen zoals lithiumhoudende batterijen. De verordening zal maatregelen bevatten voor het op de markt brengen van duurzame en veilige batterijen en maatregelen om de materiaalkringloop zoveel mogelijk te sluiten. Bovenvermelde bepaling over de uitneembaarheid van batterijen wordt in de nieuwe verordening aangescherpt. Producten zullen zodanig ontworpen moeten worden dat draagbare batterijen gemakkelijk door de eindgebruiker kunnen uitgehaald en vervangen worden.

Het voorstel voorziet ook een uitbreiding van de informatieverplichtingen voor batterijen via labels en markeringen. Zo zullen alle batterijen voorzien moeten zijn van een QR-code en de grotere batterijen eveneens van een batterijpaspoort (= unieke identificatie). De labels zullen onder andere informatie moeten verstrekken over:

- de verplichte gescheiden inzameling;
- chemie van de batterij;
- het te gebruiken brandblusmiddel;
- de rol van de eindgebruikers bij de selectieve inzameling;
- de nodige veiligheidsinstructies voor de behandeling van de afgedankte batterijen onder meer met betrekking tot de risico's van lithiumhoudende batterijen;
- de effecten vanwege ongepaste verwijdering van afgedankte batterijen bijvoorbeeld als ongesorteerd stedelijk afval.

Om de materiaalkringloop maximaal te sluiten, bevat het voorstel van verordening ambitieuze inzameldoelstellingen en specifieke recyclagedoelstellingen voor lithium batterijen.

Zoals bepaald in de Europese richtlijn 2012/19 (omgezet in VLAREMA, VLAREM en de aanvaardingsplichtconvenant) moeten afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (= AEEA) selectief ingezameld worden, en moeten onderdelen zoals batterijen afgezonderd worden uit AEEA, zodat afgedankte batterijen een specifieke behandeling kunnen krijgen. Het uithalen van batterijen uit AEEA kan door de eindgebruiker zelf gebeuren, of door een verwerker vergund voor de ontmanteling van AEEA. Ook volgens de wetgeving over afgedankte voertuigen (Europese richtlijn 2000/53, omgezet in VLAREMA, VLAREM en de milieubeleidsovereenkomst) moeten alle batterijen uit afgedankte voertuigen gedemonteerd worden en naar specifieke verwerking afgevoerd worden.

Vlaanderen en België beschikken over een zeer uitgebreid netwerk van inzamelpunten voor afgedankte batterijen, voert talrijke sensibiliserende campagnes, en behoort met een inzamelcijfer van 58,5% voor draagbare batterijen in 2022 tot de koplopers binnen Europa.

Samenwerking tussen stakeholders en beheersorganismen heeft geleid tot investeringen in onderzoek naar technische oplossingen zoals veilige inzamelrecipiënten, scanning- en detectiesystemen voor het opsporen van batterijen in afvalstromen, en andere veiligheidsmaatregelen bij de sortering en verwerking.

In het ontwerp van Lokaal Materialenplan (uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval) is een actie voorzien omtrent de veiligheidsrisico's in de afvalketen waar nog dit jaar mee gestart wordt. In die actie zal de OVAM in samenspraak met stakeholders bekijken welke bijkomende initiatieven nog zinvol zijn om de risico's verder te beperken. Onder meer Denuo, VVSG-Interafval en BW2E worden daarbij betrokken, naast de relevante beheersorganismen.

4. De Afdeling Handhaving houdt geen gestructureerde data bij van schade van incidenten. Data die beschikbaar zijn, wordt in de individuele dossiers opgenomen.